

Växtskyddsbrev

2010-06-08

Höstvete – stort behov av svampbehandling

Höstvetet är i DC 37-43 (dvs från det att flaggbladet tittar fram till att axet börjar kännas i flaggbladsslidan) och axgången beräknas ske om 1-2 veckor. Angreppen av **svartpricksjuka (Septoria tritici)** har ökat kraftigt den senaste veckan, från 9 % till 19 % av de tre översta bladen i Växtskyddscentralens 34 prognosfält. I vissa fält är det lätt att hitta symtom även på 2:a bladet uppifrån. Symtomen är resultat av den smittospridning som skedde vid regnen i början och mitten av maj. Det tar tre-fyra veckor från infektionen innan symtomen syns, beroende på temperaturen. I den ostadiga väderleken som råder nu, sprids smittan vidare till flaggbladet. Svartpricksjuka är en av de viktigaste sjukdomarna i vete men skördeförlusterna varierar mellan åren. De senaste tre åren har skördeökningen för en bekämpning varierat mellan 200 och 2000 kg/ha, främst beroende på stora skillnader i väderlek mellan åren men även i sorternas mottaglighet.

Vetets bladfläcksjuka (DTR) förekommer sparsamt och störst risk för angrepp finns i fält med vete som förfrukt och halmrester i markytan. Angreppen av **mjöldagg** är små och begränsade till fält på lättare jord. Mjöldaggen får sällan någon allvarlig betydelse i vårt område. **Gulrost** har inte rapporterats från något vetefält i västra Sverige men enstaka angrepp har observerats i Östergötland i Olivin-fält.

Bekämpningsbehovet bedöms i allmänhet som stort med tanke på dels antalet regndagar de senaste veckorna, dels den ostadiga väderleken för närvarande och dels förekomsten av nyinfektioner av svartpricksjuka på de översta bladen i många fält. Många höstvetefält är dock ganska glesa och skördepotentialen är lägre än normalt. Eftersom lönsamheten samtidigt är svag i odlingen bör kostnaderna för insatser begränsas så långt som möjligt. Delade behandlingar rekommenderas endast i fält där det är lätt att hitta symtom på de översta bladen. Huvudrekommendationen är att bekämpa

höstvetet i begynnande axgång och anpassa dosen efter sort (se nedan) och väderlek. I tveksamma fall, t ex områden som har fått mycket lite regn eller i svaga bestånd, kan beslutet skjutas upp en tid. Fältförsök har visat att Proline-blandningen har fungerat bra även vid bekämpning fram i blomningen (DC 65), under år när angreppen har utvecklats sent.

Tidigt symtom av svartpricksjuka i höstvete.
(foto: Peder Waern)

Bekämpningströsklar

Svartpricksjuka, (Septoria): Riktvärde för bekämpning är 20-30 mm nederbörd eller 4-5 regndagar under de fyra närmaste veckorna före axgång eller begynnande angrepp på tredje bladet. På Lanna på Vara-slätten har det t ex kommit 28 mm de senaste tre veckorna och varit 7 dagar med minst 1 mm regn.

Sorterna kan indelas efter mottaglighet för Septoria enligt följande:

Mer mottagliga sorter: SW Gnejs, SW Harnesk

Medel mottagliga sorter: Ellvis, Mulan, Olivin, Opus

Mindre mottaglig sort: Kranich

Gulrost: Begynnande angrepp. De känsligaste vetesorterna odlas inte i vårt område. Olivin kan angripas men måttligt.

Vetets bladfläcksjuka, (DTR): Begynnade angrepp på något av de tre översta bladen i riskfält, dvs förfrukt vete och mycket skörderester i markytan.

Bekämpningsstrategi för svamp i höstvet

Alternativ 1: En behandling i DC 47-55

Huvudalternativet är en behandling i DC 47-55 (begynnande axgång till halva axet framme) och främst riktad mot svartpricksjuka som dominerar i fält.

Preparat och dos:

I första hand Proline 0,3-0,6 l/ha. Högre dos för mer känslig sort och fortsatt regnig väderlek. Även Proline 0,2-0,4 l/ha + Tilt 0,25 l/ha/Tilt Top 0,5 l/ha eller Armure 0,4-0,6 l/ha kan användas (se restriktioner nedan). Tillsätt en strobilurin; Comet, Acanto eller Amistar, 0,2 l/ha. Strobilurinen förstärker effekten bl a mot rost. Vid bekämpningar fram till DC 49 kan Proline 0,2-0,4 l/ha + Sportak 0,5 l/ha blandat med Comet, Acanto eller Amistar (0,2 l/ha) vara ett annat alternativ.

Alternativ 2: Delad behandling – den första i DC 37/39 och den andra i DC 55/59

Detta alternativ rekommenderas i känsligare sorter och i fält där angrepp av svartpricksjuka redan finns högt uppe i beståndet, dvs på andra bladet uppifrån.

Preparat och dos:

Första behandlingen i DC 37-39 (flaggbladet sticker fram)

Proline 0,2-0,4 l/ha eller Proline 0,2 + Sportak 0,5 l/ha. En strobilurin, Comet, Acanto eller Amistar (0,2-0,3 l/ha), tillsätts vid denna eller nästa behandling. Högre dos Proline i mer mottagliga sorter.

Andra behandlingen i DC 55-59 (halva-hela axet framme)

Proline 0,2-0,4 l/ha, dosen anpassas efter väderleken. Även Armure 0,3-0,4 l/ha kan användas (se nedan). Blir vädret väldigt torrt fram till axgång kan denna behandling uteslutas. Blir vädret istället mycket regnigt och risk finns för Fusarium, kan behandlingen skjutas fram till blomningen och kombineras med en Fusarium-behandling i känsliga sorter, information om detta i senare växtskyddsbrev.

Information om preparaten

Armure är registrerat sedan april 2010 och får användas i vete i DC 45-60. Armure är en blandning av propikonazol (Tilt) och difenokonazol (ingår i betningsmedlet Dividend). Armure i vete får användas först efter DC 45, flaggbladets slida vidgar sig, för att undvika skador på grödan. Armure får inte blandas med produkter som innehåller fluoxypyr (Starane mfl) och inte användas tidigare än 14 dagar efter behandling med produkter som innehåller fluoxypyr.

Försöken i höstvet (2007-2009) visar på Armure har god effekt mot svartpricksjuka, vetets bladfläcksjuka och rost, men sämre effekt mot mjöldagg och axfusarios. Vid jämförelse med Proline har effekten mot svartpricksjuka varit jämförbar, men något lägre merskörd har erhållits i försöken. Försöken har legat under år med måttliga angrepp av svartpricksjuka och därmed är kunskap om effekten vid starka angrepp otillräcklig.

Proline får enligt registreringen endast användas vid två tillfällen per säsong och gröda.

Sportak får endast användas till DC 49. Amistar får användas till DC 61.

Cecilia Lerenius & Eva Mellqvist